

02143011

Népi kézműves (Kézi és gépi hímző)

**szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

0. A javaslatot tevő adatai

- a) természetes személy esetén:
- név:
  - lakcím:
  - e-mail cím:
  - telefonszám:
- b) nem természetes személy esetén:
- név: **oktatásért felelős miniszter**
  - jogi személy működési formája (cégforma):
  - székhely:
  - képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:
  - képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:
  - képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:
  - kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:
  - kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:
  - kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

1.1. megnevezése: Népi kézműves (Kézi és gépi hímző)

1.2. besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0214

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szak-
képesítés

2.1. megnevezése: Népi kézműves (Kézi és gépi hímző)

2.2. szintjének besorolása

2.2.1. az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 3

2.2.2. a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 3

2.2.3. a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szak-
képesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata,
összefüggése

Nem releváns

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszereshető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A Népi kézműves (Kézi és gépi hímző) a Kárpát-medence magyar és nemzetiségi népi kézművességén belül a kézi és gépi hímzés területén megfelelő kompetenciával rendelkezik a hagyományos technikák, technológiák, a motívum és formakincs táji specifikus, anyanyelvi szintű elsajátítása révén, természetes anyagokat felhasználva mai, korszerű használati és dísz tárgyak, ajándéktárgyak elkészítésére.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- mestersége területén a Kárpát – medence magyar, és nemzetiségi hagyományos népi kézművesség forma, díszítményvilágának ismeretében hiteles, a XXI. század környezet, lakás és viseletkultúrájának megfelelő funkcionális kézműves tárgyakat létrehozni
- mesterségét érdeklődők számára bemutatni
- kézműves vállalkozást működtetni

Kézi és gépi hímző: A Kárpát-medence, és a magyarországi nemzetiségek népi kézművességén belül, a legfontosabb tájegységek – szabadrajzú, szálszámolásos, régi és új stílusú hímzéseinek ismerete birtokában kellő kompetenciával rendelkezik ahhoz, hogy azokat a XXI. század lakás, környezet, valamint viseletkultúrájának megfelelően átírja, alkalmazza, elkészítse.

A szakképesítéssel rendelkező képes:

- megfelelő mennyiségű mintakincessel, melyet színezéssel, öltéstechnikával ellátott mintagyűjteménnyel rendelkezni
- hímzsminták sokszorosítására
- a szükséges alapanyagok, hímzőfonalak, segédeszközök és eszközök kiválasztására, beszerzésére
- a minta alapanyagokon történő, a funkciónak megfelelő elhelyezésére
- kézi hímzés készítésére a megfelelő műveleti sorrendben, a megfelelő eszközök kiválasztásával
- a megfelelő szélmegoldások alkalmazására
- gépi hímzéseken az angol és francia madeira, valamint a magyar paraszti hímzéskultúrához köthető gépi technikákat és motívum kincseinek alkalmazására
- népi kézműves vállalkozás vezetésére

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszereshető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása

Nem áll szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1. Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- 6.2. Szakmai előképzettség: -
- 6.3. Egészségügyi alkalmassági követelmény: -

6.4. Szakmai gyakorlat időtartama: -

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám: (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege.)

- 7.1. Minimális óraszám iskolarendszeren kívül: 800 óra
- 7.2. Maximális óraszám iskolarendszeren kívül: 1000 óra
- 7.3. Iskolai rendszerű képzésben: a kerettanterv szerinti óraszám

8. A szakmai követelmények leírása

8.1. Programkövetelmény-modul neve: Népi kézműves vállalkozás működtetése

Programkövetelmény-modul sorszám: 1

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

- Minimális óraszám: 100
- Maximális óraszám: 150

Képzési forma: Csoportos

Egyéni felkészítés

Távoktatás

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Ismeri a népművészet, néprajz alapjait. Tisztában van a művészet-történeti stíluskorszakokkal, szellemi és tárgyi sajátosságaival.	Képes a tanultakat összefüggésben látni. Képes folyamatosan bővíteni szakmai, művészeti, néprajzi ismereteit.	Mindig szem előtt tartja a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazását.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.
Ismeri és érti a különböző társadalmi rétegek hagyományos környezetének és tárgykultúrájának változásaiból adódó összefüggéseket.	Hagyományörző rendezvényeket látogat Képes tájékozódni szakmai fejlődésének lehetőségeiről – szakmai pályázatok, továbbképzések, szakmai fórumok, érdekképviseleti szervezetek, - különféle szakmai rangok, címek (Népművészet Ifjú Mestere, Népi iparművész) megszerzésének módjáról	Mindig szem előtt tartja a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazását.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.
Ismeri a műhely, műhelygaléria létrehozásának törvényességi, szakmai szempontjait, valamint berendezésének munkavédelmi, környezetvédelmi, látványossági, szakmai szempontok szerinti kialakítását;	A tanultak alkalmazásával képes kialakítani, berendezni műhelyét, műhelygalériáját	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Tisztában van a raktár	Képes kialakítani és kezel-	A munkavégzés során	Önállóan képes munkáját

kialakításának és működtetésének szabályaival;	ni raktárát.	szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Ismeri a vállalkozási formákat, a vállalkozás létrehozásának, működtetésének szabályait;	Képes vállalkozást indítani és működtetni.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Érti a piackutatás és marketing alapjait; Ismeri a költségkalkuláció, árképzés, üzleti terv, SWOT - analízis fogalmakat és érti ezek alkalmazását;	Képes kialakítani értékesítési csatornáit. A tanultak alkalmazásával képes költségkalkulációt, árkalkulációt készíteni, alapanyag szükségletet számolni, üzleti tervet készíteni	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat kezeli.
Ismeri a kivitelezési- és műhelyrajz készítésének alapjait, egyezményes jeleit, pontos használatukat;	Munkájában megvalósítja a szerzett tudásanyagot.	Elkötelezetten alkalmazza a tanultakat és felelősséget vállal az elvégzett munkáért.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat kezeli.
Tisztában van a népi kézművesség termékeinek értékesítési formáival, lehetőségeivel, a szerzői jog szabályaival.	Kiépíti, létrehozza saját arculatát, promóciós anyagokat, cégért készít	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Ismeri jelentős alkotók kiemelkedő alkotásait;	Figyelemmel kíséri a kortárs kézművesek tevékenységét	Nyitott és érzékeny a modern stílusokra és felelősséggel kezeli a megismerteket.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri az alapanyagokat és azok beszerzésének lehetőségeit	Képes tájékozódni az alapanyag beszerzés lehetőségeiről. A hagyományos mintakincs alapján az alapanyag, forma, funkció és a díszítőmény harmonikus egységét alkalmazva alkot.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat megoldja.
Tisztában van a munka-, baleset-, és tűzvédelem alapjaival	Gondoskodik munkavédelmi szabályok betartásáról és baleset megelőzésről.	Felelősséggel törekszik az előírások jogszabály szerinti alkalmazására.	Önállóan képes munkáját végezni.

8.2.Programkövetelmény-modul neve: Kézi és gépi hímző

Programkövetelmény-modul sorszám: 2

Programkövetelmény-modul kompetenciáinak elsajátításához szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám:

- Minimális óraszám: 700
- Maximális óraszám: 850

Képzési forma: Csoportos

Egyéni felkészítés

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Ismeri a Kárpát-medence legjelentősebb népi hímző	Képes alkalmazni a Kárpát-medence legfontosabb	Értékként tekint a meglévő minták, stílusok, színek	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és

központjainak, tájegységeinek hímzőkultúráját, valamint a viseletek és lakástextilek hímző kultúráját, azok történeti fejlődését.	magyar és nemzetiségi népi hímző kultúráját munkáin, azok technikáit, motívumkincsét, színvilágát, stílusát, szerkezetét, felhasználható alapanyagait, hímzőfonalait.	alkalmazására és motivált azok kreatív felhasználásában.	alakítja ki saját stílusát.
Tisztában van a hímzések csoportosításával a hímző technika és tájegységi kultúra szerint.	Képes komplex módon alkalmazni tudását.	Étékként tekint a tanult kultúrákra és szakmai érdeklődéssel bővíti ismereteit.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri a mintagyűjtemény készítésének technikáját, szabályait.	Rendelkezik megfelelő mennyiségű mintakincssel, melyet színezzel, öltéstechnikával ellátva képes dokumentálni mintagyűjtemény formájában.	Folyamatosan törekszik ismereteinek bővítésére, felelősen alkalmazza tudását.	Önállóan készíti el mintagyűjteményét.
Ismeri a hímzések stílusrendszerét, lehetséges mai alkalmazási területeit lakás-, egyházi textileken, viseleteken, azok kiegészítőin.	A tervezett funkciónak megfelelően kiválasztja, rendeltetészerűen használja és alkalmazza a tanultakat.	Törekszik az esztétikum, forma, technika összhangjára.	Önállóan tájékozódik a különböző kultúrák és hímzésteknikák között.
Ismeri a kézi hímzéshez használható természetes alapú fonalak tulajdonságait, felhasználását és alkalmazását.	Képes a tanultakat alkalmazva megfelelően kiválasztani munkájához az adott tájegységhez tartozó hímzés elkészítéséhez leginkább alkalmas fonalat.	Minőségorientált. Munkájában a legjobb megalkotására törekszik.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri a hímzések elkészítéséhez leggyakrabban használt alapanyagokat.	Képes a szükséges alapanyagokat, hímzőfonalakat, segédeszközöket és eszközöket kiválasztani, beszerezni.	Törekszik a harmóniára és esztétikai érzéke fejlesztésére.	Önállóan választja ki és használja a funkciónak megfelelő alapanyagokat.
Ismeri a termékek elkészítéséhez szükséges alapanyag és fonalmennyiség kiszámításának módját.	Képes ár kalkulációt végezni szem előtt tartva a gazdaságosságot.	Törekszik az alap- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására. Nyitott új anyagok megismerésére, felhasználására és az új technikai megoldások alkalmazására.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri a kézi és gépi hímzés alkalmazásának lehetséges helyét és kapcsolatát a teljes körű kézi textildíszítésben.	Képes összességében átlátni, használni és alkalmazni az eltérő textildíszítési elemeket.	Nyitott ismereteinek bővítésére.	A hagyományok tiszteletével önállóan alakítja ki saját stílusát.
Ismeri a kézi és gépi hímzéshez használt eszközöket, segédeszközöket.	Megfelelően használja, előkészíti, karbantartja, tárolja a kézi és gépi hímzés eszközeit, mintarajzait	Elkötelezett munkakörnyezetére, tudatosan tisztaságot, rendet tart.	Betartja a tűz-, munka-, baleset-, egészség- és környezetvédelmi előírásokat, a hulladékkezelés szabályait és munkakörnyezetében ügyel ezek betartására.
Tisztában van az alkalmazott motívumok megrajzolásának módszereivel, műhelyrajz, sablon készítésével, az elvégzendő	Képes elkészíteni, olvasni és értelmezni a műhely-, kivitelezési- és látványrajzokat.	Törekszik a pontos feladatmegoldásra.	Önállóan készíti el az adott tárgy dokumentációját.

munkafolyamat művele- tekre bontásával, azok sorrendjének meghatározá- sával.			
--	--	--	--

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Kulturális örökségünk, műveltségünk részét képezik a népi kézműves szakmák. Egyedi darabokat állít elő.

A helyi örökségek részét képezi, és a helyben megtermelt alapanyagokkal a helyi turizmust és ezzel a megélhetést is szolgálja. Megőrzi a magyar nyelvterület néprajzi és szakmai hagyományait. Funkcionális, de magas esztétikai értékű tárgyakat állít elő.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása

10.1. Személyi feltételek: Az egyes vizsgatevékenységek lebonyolításában a hatályos köznevelésről, illetve a szakképzésről szóló törvények előírásainak megfelelő végzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

10.2. Tárgyi feltételek: Berendezett elméleti tanterem valamint berendezett kézi és gépi hímző szakmai műhely

Tűkészet, kéziszerszámok (hímzésfajtánként, és tanulóként)
Hímzőkeret (tanulóként 1db)
Sablonozáshoz szükséges filc alátét, nehezekek, sablonfesték, higító,
Mérőeszközök
Sablontároló szekrény
Mintagyűjtemény
Szakirodalom
Speciális vasaló
Vasaló állvány
Hímzőgép (mechanikus, digitális)
Varrógép (mechanikus, villany)
Munkaasztal
Székek

10.3. Vizsgatevékenységek részletes leírása

Megnevezése	Időtartama	Egyes vizsgatételek és feladatok bemutatása	A mérés módszere	Az értékelés szempontjai	Súlyozása százalékos arányban kifejezve a vizsga egészének értékelésében	Egyéb követelmények
Szóbeli vizsgatevékenység	45 perc	Népi kézműves kézi és gépi hímző vizsgatételek alapján, melyek tükrözik a képzés alatt elsajátított szakmai tudást	szóbeli	Értékelés érdemjeggyel, a központi vizsgatételhez mellékelt értékelő lap segítségével	25 %	
A) Gyakorlati vizsgafeladat	a képzés utolsó negyedében készül	Kézi és gépi hímző szakmairány vizsgaremekei: 3 db kézi és 2 db gépi hímzett reprezentatív termék a gyakorlati tanár tervei alapján. A vizsgaremek elemzése, azok jelenlegi funkciójának, néprajzi hátterének, technikai kivitelezésének bemutatásán keresztül.	vizsgaremek	Értékelés érdemjeggyel a képző intézmény által készített értékelő lap szerint.	50 %	vizsga kiállítás, a vizsgaremek bemutatása a vizsgán
B) Gyakorlati vizsgafeladat	a képzés utolsó negyedében készül	A vizsgaremek dokumentációja, rajzokkal, fotókkal, a vizsgaremek leírásával	írásbeli, rajzos dokumentáció	Értékelés érdemjeggyel a képző intézmény által készített értékelő lap szerint.	10%	dokumentáció bemutatása a vizsgán
C) Gyakorlati vizsgafeladat	90 perc	A vizsgafeladat megnevezése: A kézi, valamint a gépi hímzés területén egy-egy tájegységi kultúra alapanyagának, hímzőfonalának kiválasztása, a minta elhelyezése, technikájának, vagy annak részfolyamatának elkészítése műhely körülmények közt, a gyakorlati vizsga meghatározott ideje alatt.	gyakorlat	Értékelés érdemjeggyel a képző intézmény által készített értékelő lap szerint	15 %	Az elkészült vizsgafeladatok értékelése a feladat megoldása, kivitelezés technikai minősége, alapján

10.4. A képesítő vizsga egészének értékelése:

A képesítő vizsga egyes vizsgatevékenységeihez rendelt vizsgafeladatok érdemjegye az elért %-os teljesítmények alapján:

81 - 100% jeles (5)

71 - 80% jó (4)

- 61 - 70% közepes (3)
- 51 - 60% elégséges (2)
- 0 - 50% elégtelen (1)

A képesítő vizsga osztályzatát a vizsgafeladatonként elért érdemjegyek vizsgafeladat értékelési arányával súlyozott átlaga alapján kerekítve, az általános szabályok szerint kell meghatározni.

Sikertelen a képesítő vizsga, ha annak bármelyik vizsgatevékenységéhez rendelt vizsgafeladatoknak érdemjegye elégtelen (1).

Javítóvizsga esetén csak az elégtelenre, illetve pótlóvizsga esetén csak az igazoltan nem teljesített vizsgatevékenység ismétlése szükséges.

10.5. A képesítő vizsga menetének leírása:

10.5.1. A vizsgára bocsátás feltételei:

Iskolarendszeren kívüli képzésben a modulzáró vizsga eredményes letétele.

Iskolai rendszerű képzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak - a Népi kézműves (Kézi és gépi hímző) szakképzési kerettantervében meghatározottak szerint - egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével.

Igazolt szakmai gyakorlat

A szakmai gyakorlat teljesíthető alkotó tábor keretében, kézműves vásáron való termékárusítással-mesterségbemutatókkal, tanulmányi kirándulással, múzeumlátogatással, mestereknél történő műhelylátogatással, illetve műhelygyakorlattal.

Iskolarendszeren kívüli képzés esetén, 80 óra.

Iskolarendszerű képzésben:

Három éves képzés esetén, az első és a második évfolyamot követően 70 és 70 óra.

Két évfolyamos képzés esetén az első évfolyamot követően 80 óra.

Vizsgaremek, elkészítése:

Kézi és gépi hímző szakmairány vizsgaremekei: 3 db kézi és 2 db gépi hímzett reprezentatív termék a gyakorlati tanár tervei alapján, melyek a kerettantervben szereplő tájegységi kultúrák alkalmazásával készülnek, és amelyek a vizsga kiállításán kerülnek bemutatásra. A vizsgaremekeket a vizsga előtt két héttel be kell mutatni.

Vizsgaremek szakmai leírásának elkészítése:

Rajzos, írásbeli dokumentáció, mely tartalmazza a kerettantervben szereplő hímző központok hímzéseinek leírását, régi és új alkalmazási területeit, a felhasznált régi és új alapanyagok, hímzőfonalak fajtáit, színeit, szélmegoldásait. Tájegységenként minimum 5 mintarajzot készí-
nezve, öltéstechnikák, öltésirányok rajzaival ellátva.

Ezen kívül a dokumentáció tartalmazza az elkészült vizsgaremek mintarajzait, kidolgozásá-
nak technikai leírását.

10.5.2. Gyakorlati vizsgatevékenység

A) Gyakorlati vizsgafeladat: A népi kézműves vizsgaremek kiállítási körülmények között
történő bemutatása.

B) Gyakorlati vizsgafeladat: A vizsgaremek szakmai leírásának, a rajzoknak, a vizsgareme-
kek, néprajzi háttérének, technológiájának bemutatása.

Az A) és B) gyakorlati vizsgafeladat értékelési súlyaránya 50% + 10%

C) Gyakorlati vizsgafeladat: A tárgyalkotó tevékenységre jellemző technológia részfolyama-
tainak elkészítése műhely körülmények közt, a gyakorlati vizsga meghatározott ideje alatt.

A vizsgafeladat ismertetése:

- szabadrajzú minta elhelyezése adott alapanyagon vagy
- szálszámolásos minta elhelyezése adott textilre
- alapanyag, hímzőfonal kiválasztása a megadott tájegységű hímzéshez
- a megadott tájegység kultúrájának megfelelő technikának, vagy annak részfolyamatának
elkészítése műhely körülmények közt
- szélmegoldás kiválasztása adott tájegységű hímzéshez
- adott gépi hímzés elkezdése, meghatározott időre történő befejezése

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 15 %

10.5.3. Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység vizsgakérdései a programkövetel-
mény témaköreinek mindegyikét tartalmazza

A Népi kézműves (Kézi és gépi hímző) szakmatörténeti, néprajzi, anyagismereti, szakmai
ismereti, technológiai, munkavédelmi elméleti tudásanyagának, valamint a népi vállalkozás
működtetéséhez kapcsolódó ismeretek bemutatása.

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 25 %

10.6. A képesítő vizsgán használható segédeszközök és használatuk részletes szabályai:

A szóbeli vizsga lehetőség szerint a vizsgaremekek kiállítása termében kerül megrendezésre.
A szóbeli tételek tartalmazzák a segédanyagokra vonatkozó információt.
A gyakorlati vizsga a szakmai műhelyben történik.

11. A képzés megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek, berendezések, szerszámok, gépek, alapanyagok

Tárgyi feltételek

A szakmai képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések:

Tűkészlet, kéziszerszámok (hímzésfajtánként, és tanulóként)
Ollók,
Hímzőkeret (tanulóként 1db)
Sablonozáshoz szükséges filc alátét, nehezekek, sablonfesték, higító,
Mérőeszközök
Sablontároló szekrény
Mintagyűjtemény
Szakirodalom
Speciális vasaló
Vasaló állvány
Hímzőgép (mechanikus, digitális)
Varrógép (mechanikus, villany)
Munkaasztal
Székek
Prezentációs anyagok
Korabeli textíliák
Számítógép
Szkenner
Internet hozzáférés
Digitális tábla
Fénymásoló
Nyomtató
Fényképezőgép
Projektor

